

internasjonal standard foreligger, vil disse to rammeverkene etter forfatterens mening fortsette å fungere som viktige praktiske verktøy for virksomheter, og vi oppmuntrer foretakene til å støtte seg til disse i sitt arbeid med å møte kravet om rapportering av samfunnsansvar på beste måte.

Som vi har belyst, er åpenhet et viktig mål med rapporteringen overfor virksomhetens interessenter. Foretakene har mulighet til å styrke sin troverdighet i informasjonen som presenteres ved å la en tredjepart attestere riktigheten av det som rapporteres. Denne rollen går utover den konsistenssjekken som faller inn under ekstern revisors ansvar, og kan gi verdi til virksomheten ved å tilføre kompetanse på området. Vår erfaring er at en slik attestasjon både gir styret og ledelsen en økt sikkerhet for at den informasjonen som presenteres er dokumentert og riktig. Det vil gjøre at regnskapsbrukerne får ytterligere tillit til rapporteringen. I tillegg utfordrer det selskapene og bidrar til å sikre riktig fokus for arbeidet med samfunnsansvar. Det er en økende tendens internasjonalt til å la en tredjepart attestere rapporteringen.

Oppsummering og konklusjon

Undersøkelsen viser at mange foretak har satt samfunnsansvar på dagsordenen, og at mye arbeid blir lagt ned i rapportering. De fleste virksomhetene har til en viss grad tilpasset rapporteringen til de nye kravene, men mange har enda et betydelig potensial for å øke kvaliteten på rapporteringen slik at den fullt ut følger loven samtidig som den reflekterer samfunnsansvar i virksomheten. Undersøkelsen tyder på at dette er et felt i utvikling og at loven er med på å fremme engasjement for samfunnsansvar. I så måte ser vi at loven har bidratt til at bedrifter gjennomgår sin virksomhet med nye «briller», og vurderer denne opp mot innflytelse på arbeidstakerrettigheter og sosiale forhold, berøring av menneskerettigheter, påvirkning på miljø og bekjempelse av korrupsjon.

Ved å kreve mer spesifiserte redegjørelser enn tidligere, begrenser dagens lovkrav muligheten til å benytte og lene seg på enkle «standardfraser», som kan være uten mening. Samtidig medfører det nye kravet økt ressursbruk og større grad av involvering fra styret for å integrere samfunnsan-

svar både i virksomheten og i rapporteringen, enn tidligere.

Rapporteringen må ha som mål å kommunisere ut viktige verdier til interessenter, og speile bedriftens engasjement på en måte som har reell verdi. Loven legger få konkrete føringer for hva som skal rapporteres, og gir dermed rom for tolkning av hva som vektlegges i det enkelte området. Det gir mulighet til tilpasning til den enkelte bransje, virksomhet og faktiske påvirkninger på disse samfunnsfaktorene. På den annen side gjør det også at det blir mer utfordrende reelt å kunne sammenligne informasjonen som gis.

Vi mener at det er riktig og viktig at tilpasningen til dagens krav finner sted over tid, så lenge tiden benyttes til å forankre strategier og utvikle tiltak som best får frem de samfunnsmessige utfordringene bedriften står overfor. Foretak som omfattes av loven, bør være åpne og ærlige i sin rapportering, og belyse suksesser så vel som utfordringer i sitt daglige arbeid med samfunnsansvar. Hvorfor? Fordi det er dette som gir best informasjon til interessenter.

Aktuelt om finansiell rapportering:

Hva skjer med god regnskapsskikk?

Det har i mange år vært relativt få endringer i god regnskapsskikk, men dette er i ferd med å endres. Finansdepartementet har satt ned et regnskapslovutvalg som har fått et bredt mandat og som skal se på modernisering og forenkling av regnskapsloven, mens Regnskapsstiftelsen har foreslått en ny regnskapsstandard basert på IFRS for SMEs.

Artikkelen er forfattet av:

Statsautorisert revisor
Anne-Cathrine Bernhoft
EY

Statsautorisert revisor
Nina Servold Oppi
EY

Formålet med denne spalten er å gi løpende oppdatering på aktuelle og sentrale spørsmål om finansiell rapportering. Det vil kunne være nye standarder eller tolkninger fra IASB eller NRS, men også relevante uttalelser gitt av regulerende myndigheter, eller kommentarer til andre relevante utviklingstrekk med betydning for norske foretaks finansielle rapportering. En regnskapsfaglig spesialistgruppe i EY er forfattere av spalten.

Norsk RegnskapsStiftelse sendte forslaget om ny norsk regnskapsstandard for øvrige foretak ut på høring i april i år. Den nye norske regnskapsstandard er foreslått å erstatte alle gjeldene regnskapsstandarder

for øvrige foretak, og er basert på IFRS for Small and Medium-sized Entities (IFRS for SMEs). Det er foretatt tilpasninger til norsk regnskaps- og aksjelovgivning der det er nødvendig, samt foretatt ønskede

Regnskap

tilpasninger til dagens god regnskapsskikk. Høringsfristen gikk ut 31. oktober. Det er mottatt 74 høringsvar, hvorav 46 er fra ideelle organisasjoner som primært har merknader til regnskapsføring av pensjon. Vi har sett nærmere på høringsvarene.

Riktig strategi?

Et sentralt spørsmål i høringen er om det er riktig strategi å utarbeide en norsk regnskapsstandard basert på IFRS for SMEs. Så godt som alle høringsinstanser som har svart på dette spørsmålet, støtter en utvikling av god regnskapsskikk i den retningen. Det fremheves at harmonisering med internasjonalt regelverk gjør det lettere med sammenligning over landegrensene, at det vil være enklere for brukerne av regnskapet å forholde seg til ett regnskapspråk (sammenlignet med dagens tosporsløsning), at dette vil være ressursbesparende i forhold til utdanning og løpende kompetanseutvikling og at en slik løsning trolig vil lette selve standardsettingsarbeidet fremover.

Helheten

Enkelte høringsinstanser har tatt opp spørsmål knyttet til helheten i den norske regnskapsreguleringen, og fremhevet at flere forhold bør vurderes nærmere. Dette gjelder muligheten for å redusere antall regnskapspråk/regnskapsspor. Vi har i dag god regnskapsskikk (der dagens standarder er foreslått erstattet med ny norsk samlestANDARD), forenklet IFRS, GRS for små foretak, GRS for ideelle organisasjoner og egne årsregnskapsforskrifter for finansnæringen. Det fremheves i enkelte av høringsvarene at det bør vurderes om det er mulig og hensiktsmessig å finne en regulering som er tilpasset både gruppen øvrige foretak og selskapsregnskapene til foretak i børsnoterte konsern, slik at det ikke blir nødvendig både å ha en forskrift for forenklet IFRS og en ny norsk regnskapsstandard. Dette er spørsmål som regnskapslovutvalget ventelig også vil ta opp i sin utredning. Regnskapslovutvalget er for øvrig konkret bedt om å gi en særskilt vurdering av om det er behov for å videreføre forskrift om forenklet IFRS.

Forholdet til gjeldende regnskapslov

Selv om det er stor støtte til at en fremtidig norsk regnskapsstandard skal være basert på IFRS/IFRS for SMEs, er det flere som tar opp at løsningen er problematisk under gjeldende regnskapslov. De grunnleggende prinsippene i regnskapsloven er resultatorienterte, mens IFRS for

SMEs bygger på et balanseorientert rammeverk. Dette medfører at det er behov for mange unntak fra IFRS for SMEs i ny norsk regnskapsstandard (såkalte «N-punkter»). Det er videre slik at dette blir særlig utfordrende for problemstillinger som ikke er direkte regulert i standarden. Det balanseorienterte rammeverket i IFRS for SMEs er foreslått tatt inn som et eget kapittel i ny norsk regnskapsstandard, og det er lagt opp til at dette anvendes for problemstillinger som ikke er direkte regulert, så fremt løsningen ikke er i strid med regnskapslovens grunnleggende prinsipper. Flere fremhever at den iboende forskjellen mellom regnskapslovens resultatorientering og IFRS' balanseorientering i seg selv tilsier at det er nødvendig med lovendring før en ny norsk regnskapsstandard basert på IFRS for SMEs innføres.

Forholdet til regnskapslovutvalgets arbeid

Mange høringsinstanser gir uttrykk for at en eventuell ny norsk regnskapsstandard ikke bør fastsettes før regnskapslovutvalget har ferdigstilt sitt arbeid. Regnskapslovutvalget skal avgi sin innstilling til del 1 av mandatet innen 26. juni 2015 og del 2 innen 24. juni 2016. I den første delen av utredningen skal utvalget blant annet ta opp spørsmålet om norske regnskapsregler i større grad skal følge internasjonale regnskapsstandarder, og om kravet til god regnskapsskikk bør videreføres i sin nåværende form. Høringsinstansene har gitt uttrykk for at det ikke er ønskelig å innføre en «nesten IFRS for SMEs» nå, for så å måtte endre standarden dersom ny regnskapslov krever eller åpner for andre løsninger. Dette medfører en risiko for at foretakene vil måtte endre sine regnskapsprinsipper to ganger i løpet av noen få år, noe som vil øke implementeringskostnadene for både regnskapsprodusenter og andre. Det er derfor ikke ønskelig med en midlertidig standard med kort levetid. Det er etter vårt syn interessant å registrere at henstillingen om å avvente regnskapslovutvalgets arbeid før ny norsk regnskapsstandard fastsettes, støttes av relativt «tunge» høringsinstanser som Skattedirektoratet, Statistisk Sentralbyrå og Norges Handelshøyskole, i tillegg til de fire største revisjonsselskapene. Enkelte regnskapsprodusenter, bransjeforeninger og andre har for øvrig tatt til orde for det samme.

Pensjon tas opp av flest

Av alle forholdene som er foreslått regulert i ny norsk regnskapsstandard, er pen-

sjon det temaet som tas opp i flest høringsvar. Høringsutkastet inneholder et forslag om å fjerne adgangen til å benytte korridorometoden. Det er imidlertid foreslått en «romslig» overgangsregel, som innebærer at effekten av fjerning av korridoren kan innregnes når som helst i løpet av en femårsperiode fra det tidspunktet standarden trer i kraft. Det er delte meninger om denne løsningen blant høringsinstansene. Med ett unntak ønsker de ideelle foretakene som har gitt høringsvar, at ideell sektor fortsatt skal gis anledning til å benytte korridorometoden, alternativt at overgangsregelen utvides til en periode på ti eller 20 år. De fleste øvrige høringsinstansene støtter forslaget om å fjerne korridorometoden. Det påpekes blant annet at det er viktig at regnskapet viser de reelle forpliktelsene og at fjerning av korridorometoden er i tråd med internasjonal utvikling. Blant de som støtter fjerning av korridorometoden, er det delte meninger om overgangsbestemmelsen. Mange gir uttrykk for at den er for romslig, og ønsker at effekten enten innregnes ved overgang til den nye standarden eller lineært over en fastsatt periode på maksimalt fem år.

Spennende tider i møte

Det er utvilsomt en spennende tid for alle som er opptatt av utviklingen av god regnskapsskikk. Forfatterne av denne spalten er blant de som ønsker å utsette arbeidet og ikrafttredelsen av ny norsk regnskapsstandard til en ny regnskapslov er på plass. Arbeidet som NRS har lagt ned i høringsutkastet er likevel ikke bortkastet. Både høringsutkastet og høringsvarene til ny norsk regnskapsstandard gir nyttige innspill til regnskapslovutvalget og gir klare signaler om at en ytterligere harmonisering mot IFRS er ønsket. Vi venter i spenning på regnskapslovutvalgets utredning.

Forfatterne av denne spalten ønsker ikrafttredelse av ny regnskapsstandard først når ny regnskapslov er på plass.